

Sygn. akt II Ca 342/19

WYROK

1. W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 czerwca 2019r.

Sąd Okręgowy w Świdnicy, II Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Maciej Ejsmont

po rozpoznaniu w dniu 25 czerwca 2019 r. w Świdnicy

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa **G. C., A. Z. i A. G. - wspólników (...)** w T.

przeciwko **J. B.**

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanej

od wyroku Sądu Rejonowego w Kłodzku

z dnia 4 lutego 2019 r., sygn. akt I C 1793/18

I. oddala apelację;

II. zasądza od pozwanej na rzecz powodów 450 zł kosztów postępowania apelacyjnego.

Sygn. akt II Ca 342/19

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 4 lutego 2019 r. Sąd Rejonowy w Kłodzku zasądził od pozwanej J. B. na rzecz powodów G. C., A. Z. i A. G. - wspólników (...) w T. solidarnie kwotę 3.870,42 zł z odsetkami umownymi w wysokości dwukrotności odsetek ustawowych za opóźnienie od dnia 18 lipca 2018 r. do dnia zapłaty (pkt I) oraz zasądził od pozwanej na rzecz strony powodowej 966 zł tytułem zwrotu kosztów procesu (pkt II).

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 9 marca 2017 roku J. B. zawarła z (...) z siedzibą w T. umowę pożyczki gotówkowej w kwocie 5.250 złotych na okres od 9 marca 2017 roku do 30 marca 2019 roku, płatną w ratach miesięcznych w terminach i kwotach określonych w harmonogramie spłat, stanowiącym integralną część umowy pożyczki. Pozwana zaakceptowała warunki umowy pożyczki, która szczegółowo określała warunki przyznania pożyczki i spłatę oprocentowania pożyczki, prawo do odstąpienia od umowy, koszty pożyczki, w tym wysokość prowizji oraz wypowiedzenie umowy pożyczki. Na podstawie umowy przelewu wierzytelności z dnia 10 marca 2017 roku wierzytelność przysługująca w stosunku do pozwanej z tytułu wskazanej wyżej umowy została przeniesiona na rzecz strony powodowej, a następnie umową z dnia 10 marca 2017 roku na rzecz S. N.. Umową powierniczego przelewu wierzytelności z dnia 3 kwietnia 2018 roku strona powodowa nabyła dochodzoną wierzytelność w stosunku do pozwanej z tytułu umowy pożyczki z dnia 9 marca 2017 roku. Pismem z dnia 9 lutego 2018 roku pozwana została wezwana do zapłaty kwoty 487,78 zł tytułem zadłużenia z

umowy pożyczki, jednocześnie poinformowano ją o przelewie wierzytelności. Pismem z dnia 7 maja 2018 roku strona powodowa wypowiedziała pozwaną umowę pożyczki z dnia 9 marca 2017 roku z zachowaniem siedmiodniowego okresu wypowiedzenia i wezwała jednocześnie pozwaną do zapłaty zadłużenia w kwocie 3.778, 71 zł w terminie 7 dni od doręczenia wezwania. Wezwanie do zapłaty pozwaną było dwukrotnie awizowane i niepodjęte przez pozwaną. Zadłużenie pozwaną wynosi 3.870, 42 zł. W oparciu o ustalony w powyższy sposób stan faktyczny Sąd Rejonowy uznał, że powództwo jest zasadne. Umowa pożyczki jest umową dwustronnie zobowiązującą ze względu na fakt, że obie strony zaciągają względem siebie zobowiązanie. Przedmiotem pożyczki w niniejszej sprawie były pieniądze, zaś pozwana zobowiązała się do spłaty pożyczki w terminach wskazanych w harmonogramie spłaty wraz z należnymi odsetkami. Umowa pożyczki została wypowiedziana z przyczyn leżących po stronie pozwaną, gdyż nie wywiązała się z warunków umowy zaprzestając spłaty pożyczki, zaś wypowiedzenie nastąpiło zgodnie z warunkami umowy z dnia 9 marca 2017 roku z uwagi na brak terminowej zapłaty dwóch kolejnych rat pożyczki - z zachowaniem siedmiodniowego okresu wypowiedzenia. Wobec wypowiedzenia umowy cała kwota pożyczki z upływem okresu wypowiedzenia stała się wymagalna. Wskazać należy, iż pozwana dobrowolnie podpisała umowę pożyczki, akceptowała warunki umowy, w tym dotyczące między innymi spłaty pożyczki, oprocentowania, wypowiedzenia umowy, jak również kosztów pożyczki. Integralną częścią umowy pożyczki był harmonogram, dokładnie określający terminy spłat i wysokości rat pożyczki. Umowa pożyczki dokładnie określała wysokość należnych odsetek w wypadku niespłaconego w terminie zadłużenia przeterminowanego oraz wysokość odsetek umownych za opóźnienie. Sąd uznał, iż strona powodowa w sposób bezsporny wykazała wysokość zadłużenia pozwaną, zaś pozwana w żaden sposób tego nie podważyła, jak również nie przedstawiła żadnych merytorycznych zarzutów jak i dowodów z których by wynikało, że nie jest zobowiązana do zwrotu kwoty dochodzonej pozwem. Wskazać bowiem należy, że zgodnie z art. 6 k.c., to na pozwaną spoczywa obowiązek wykazania, że dokonała spłaty zadłużenia i wysokości tej spłaty lub że dochodzone roszczenie jest innej wysokości, czego pozwana nie wykazała. Pozwana nie wykazała również aby postanowienia umowy pożyczki z dnia 9 marca 2017 roku mogły być uznane za niedozwolone w świetle przepisu art. 385(1) k.c. Z umowy pożyczki wynika, że pozwana indywidualnie uzgadniała z pożyczkodawcą zarówno całkowitą kwotę pożyczki jak i pozostałe postanowienia umowy, korzystając i otrzymując między innymi formularz informacyjny, jak również miała prawo do odstąpienia od umowy pożyczki w terminie 14 dni od daty jej zawarcia, bez podania przyczyny, czego jednak nie uczyniła. Przepis art. 36 a ustawy o kredycie konsumenckim z dnia 12 maja 2011 roku, który stosuje się do umów o kredyt konsumencki zawartych po 11 marca 2016 roku, a umowa między stronami została zawarta w dniu 9 marca 2017 roku, wprowadza limit wysokości pozaodsetkowych kosztów kredytu. Przedmiotowa umowa pożyczki została zawarta na okres 2 lat i raty miały być płatne w 24 miesięcznych ratach. Kwota pozaodsetkowych kosztów kredytu wynosiła: 2.250 złotych prowizja, a odsetki 594,28 zł. Umowa pożyczki została zawarta na kwotę 3.000 złotych, gdyż taką kwotę otrzymała pozwana, a zatem koszty pożyczki w okresie 24 miesięcy nie przekroczyły kwoty 100 procent kredytu, co oznaczało, że w świetle art. 36 ust. 3 wyżej wymienionej ustawy były one dopuszczalne.

Apelację od powyższego wyroku wniosła pozwana.

Zarzuciła:

1. naruszenie przepisów postępowania, to jest art. 233 § 1 k.p.c., poprzez przekroczenia granic swobodnej oceny dowodów, polegające na dokonaniu przez Sąd I instancji ustaleń faktycznych w sytuacji, gdy brak było w zebranych materiale dowodowym dowodów pozwalających na ustalenie, że umowa cesji wierzytelności z dnia 10 marca 2017 r. została skutecznie zawarta, a tym samym bezzasadne uznanie, że powód posiada czynną legitymację procesową w niniejszym postępowaniu;
2. naruszenie przepisów postępowania, to jest art. 233 § 1 k.p.c., poprzez błędną i sprzeczną z zasadami doświadczenia życiowego ocenę materiału dowodowego polegającą na uznaniu za wiarygodny dowód doręczenia pozwaną „wezwania do zapłaty” oraz „wypowiedzenia umowy pożyczki” kserokopii potwierdzenia nadania i przyjęcie, że umowa pożyczki została skutecznie wypowiedziana;

3. naruszenie przepisów postępowania w postaci art. 217 § 1 k.p.c. w zw. z art. 245 k.p.c. przez dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z kserokopii / wydruków dokumentu „wezwania do zapłaty” oraz „wypowiedzenia umowy pożyczki”, podczas gdy nie stanowią one dokumentów prywatnych w rozumieniu art. 245 k.p.c.;

4. naruszenie przepisów prawa materialnego w postaci art. 385 (1) k.c. poprzez niewłaściwe zastosowanie polegające na braku uznania postanowień umowy pożyczki - w zakresie pozaodsetkowych kosztów pożyczki - za niedozwolone postanowienia umowne, które nie powinny wiązać pozwanej.

W oparciu o powyższe zarzuty apelantka wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie powództwa oraz zasądzenie na jej rzecz kosztów postępowania za obie instancje.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

apelacja jest bezzasadna i jako taka podlega oddaleniu.

Sąd pierwszej instancji przeprowadził w sposób prawidłowy postępowanie dowodowe, w oparciu o jego wyniki dokonał właściwego ustalenia stanu faktycznego, a następnie trafnej jego oceny prawnej. Z tej przyczyny ustalenia faktyczne Sądu pierwszej instancji oraz jego ocenę prawną Sąd Okręgowy przyjmuje za własne. W związku z tym nie zachodzi potrzeba ich powtarzania. (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 22 sierpnia 2001 r., V CKN 348/00, LEX nr 52761, Prok.i Pr. 2002/6/40).

Wbrew zarzutom apelacji, strona powodowa wykazała, że przysługuje jej na gruncie niniejszego postępowania czynna legitymacja procesowa. Umowa przelewu wierzytelności z dnia (...)r., w oparciu o którą strona powodowa dochodzi swego roszczenia o zapłatę w niniejszej sprawie, została zawarta pomiędzy (...) w T. a G. C., A. Z. i A. G. – współnikami (...)w T.. Jednakże, wbrew zarzutom i wywodom apelacji, G. C. nie był członkiem zarządu (...) w T., nie był współnikiem tejże spółki, ani też nie udzielał pełnomocnictwa do zawarcia umowy przelewu w imieniu tejże spółki (...). Z załączonego do pozwu odpisu z rejestru przedsiębiorców przywołanej wyżej spółki (k. (...)) wynika jednoznacznie, że w skład zarządu analizowanej spółki wchodził K. B., K. F. oraz M. S.. Do składania oświadczeń woli w imieniu spółki uprawniony był samodzielnie każdy członek zarządu. Pełnomocnictwa do zawierania umów przelewu wierzytelności dla K. C. udzielił w imieniu spółki (...). Nie jest zatem uzasadniony, podnoszony przez apelantkę, zarzut nieważności umowy przelewu wierzytelności z dnia 10 marca 2017 r., którego podstawą miały być przepisy art. 73 § 2 k.c. w zw. z art. 210 § 2 k.s.h.

Nie jest też uzasadniony – podniesiony w uzasadnieniu apelacji – zarzut nieważności umowy przelewu wierzytelności z dnia 10 marca 2017 r. z powodu naruszenia art. 385 (3) pkt 5 k.c. Przepis ten stanowi, że w razie wątpliwości uważa się, że niedozwolonymi postanowieniami umownymi są te, które w szczególności zezwalają kontrahentowi konsumenta na przeniesienie praw i przekazanie obowiązków wynikających z umowy bez zgody konsumenta. Sąd Okręgowy w niniejszym składzie podziela w całości przekonywujące stanowisko Sądu Najwyższego, zaprezentowane w wyroku z dnia 26 września 2008 r., sygn V CSK 105/08. Wskazano w jego uzasadnieniu, że „zaliczając w art. 385³ pkt 5 k.c. "przeniesienie praw i przekazanie obowiązków wynikających z umowy" do katalogu niedozwolonych postanowień umownych, ustawodawca miał na celu ochronę konsumenta przed nieoczekiwaną, dokonaną w nieprzewidywalnej dla niego chwili zmianą osoby kontrahenta zobowiązanego do świadczeń wynikających z umowy. Nie ustanowił natomiast zakazu zbywania wierzytelności bez zgody konsumenta. Sama zmiana osoby wierzyciela w odniesieniu do ściśle określonej wierzytelności nie prowadzi zresztą ani do zmiany tożsamości stosunku zobowiązaniowego ani do tak poważnych trudności dla dłużnika, że dla ochrony jego interesów należałoby jej zakazać.” Wykładnia językowa tego przepisu prowadzi do wniosku, że domniemaniem abuzywności objęte są postanowienia umowne które prowadzą do jednoczesnego przeniesienia przez przedsiębiorcę – bez zgody swego kontrahenta konsumenta – na inny podmiot (jednocześnie) tak praw, jak i obowiązków umownych. Wskazuje na to użycie w analizowanym przepisie spójnika „i”. Przepis ten zatem ma na celu ochronę konsumenta przed takim przekształceniem stosunku prawnego, statuowanego umową zawartą z przedsiębiorcą, która doprowadziłaby do – nieoczekiwanej przez niego - zmiany kontrahenta

zobowiązanego do świadczenia na jego rzecz. W konsekwencji, brak podstaw do przyjęcia, by pożyczkodawca nie był uprawniony do dokonania przelewu wierzytelności przysługującej jej w stosunku do pozwanej.

Co do zarzutu dopuszczenia przez Sąd Rejonowy dowodu z kserokopii wezwania do zapłaty oraz wypowiedzenia umowy pożyczki, to na wstępie wskazać należy, że jest to niewątpliwie zarzut naruszenia prawa procesowego. Jest to istotne w świetle poniższych okoliczności.

Zgodnie z art. 162 k.p.c., strony mogą w toku posiedzenia, a jeżeli nie były obecne, na najbliższym posiedzeniu zwrócić uwagę sądu na uchybienia przepisom postępowania, wnosząc o wpisanie zastrzeżenia do protokołu. Stronie, która zastrzeżenia nie zgłosiła, nie przysługuje prawo powoływania się na takie uchybienia w dalszym toku postępowania, chyba że chodzi o przepisy postępowania, których naruszenie sąd powinien wziąć pod rozwagę z urzędu, albo że strona uprawdopodobni, iż nie zgłosiła zastrzeżeń bez swojej winy.

Sąd dopuścił, a następnie przeprowadził, dowody z przywołanych wyżej kserokopii dokumentów na rozprawie w dniu 4 lutego 2019 r., wydając stosowne postanowienie dowodowe. Strona pozwana nie wniosła zastrzeżenia do protokołu, o jakim mowa w art. 162 k.p.c. Już zatem z tej przyczyny analizowany zarzut apelacyjny nie może spowodować podważenia zaskarżonego wyroku. Niezależnie od tego, podkreślić należy, że pozwana nie zakwestionowała – do chwili zamknięcia rozprawy przed Sądem I instancji - tychże kserokopii, okolicznościom, które z nich wynikały. A przynajmniej nie czyniła tego w taki sposób, by stało się to wiadome dla Sądu. Pismo procesowe pozwanej, stanowiące odpowiedź na pozew wpłynęło do Sądu Rejonowego w Kłodzku już po wydaniu wyroku. W okolicznościach niniejszej sprawy okoliczności stwierdzone owymi kserokopiami uznać należało – w świetle art. 230 k.p.c. – za przyznane przez pozwaną.

Niezależnie od powyższego, zdaniem Sądu Okręgowego, oba dowody mogły zostać zaliczone w poczet materiału dowodowego, a następnie stanowić podstawę ustaleń faktycznych w toku postępowania, a to w oparciu o art. 308 k.p.c., nie zaś art. 245 k.p.c.

Sąd Okręgowy zwraca nadto uwagę, że w aktach sprawy - na karcie 38 - znajduje się oryginał dowodu nadania przez stronę powodową wypowiedzenia pozwanej umowy pożyczki. Z dokumentu tego wynika, że pismo to było awizowane pod adresem pozwanej tożsamym ze wskazanym przez nią w sprzeciwie od nakazu zapłaty.

Co do zarzutu naruszenia przepisu art. 385 (1) k.c., to wskazać należy, że także on pozostaje bezzasadny. Apelantka sama przyznała, że kwestionowane przez nią pozaodsetkowe koszty pożyczki mieściły się w granicach dopuszczonych ustawą. W ocenie Sądu Okręgowego, brak podstaw do uznania zaistnienia sprzeczności umowy pożyczki - w analizowanym zakresie - z dobrymi obyczajami i naruszenia przez nią interesu pozwanej – i to w stopniu rażącym. Pozwana zawarła umowę pożyczki świadomie i bez przymusu. Zdawała sobie sprawę z kosztów tejże pożyczki.

Uwzględniając całokształt powyższych okoliczności, na podstawie art. 385 k.p.c., orzeczono jak w pkt I.

O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 §1 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. Strona powodowa wygrała postępowanie apelacyjne. Sąd, zasądzeniu na jej rzecz podlegała kwota 450 zł kosztów zastępstwa prawnego, zgodnie z § 2 pkt 3 w zw. z § 10 ust. 1 pkt 1 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. poz. 1800 ze zm.)